

Tasnifi asar projesi musvettisi .
1929 .

Tarihi Abidelerin Muhafazası hakkında Kanun Projesi:

Birinci Fesil

Tescil

Madde - 1 - Gerek Tarih ve gerek Sanat noktai nazarından muhafazası Umum menfaati icabından olan gayri menkuller Maarif Vekâleti tarafından tescile tabi tutulacaktır.

Madde - 2 - Tescile tabi tutulacak eserler iki sınıftır. Birincisi şahısların tasarrufu altında bulunmayan cami, Medrese, Han, Türbe, daire gibi gayri menkul umumî eserlerdir.

İkincisi şahısların şirket ve ya Cemiyetlerin tasarrufu altında olan ve tarihî ve mimarî noktai nazardan ehemmiyeti ve ya dahilî tezyinatı itibariyle kıymeti bulunan gayri menkul eserlerdir.

Madde - 3 - Her iki sınıfa giren gayri menkul eserler Maarif Vekâletince tescil edilir ve keyfiyet resmî gazete ile ilân olunur. Tescile tabi olup resmî bir daire ve ya belediye tarafından işgal edilmiş olan gayri menkul eserlerin tescil keyfiyeti ait olduğu makamlara tebliğ olunduğu gibi şahısların şirket ve ya Cemiyetlerin tasarrufu altında bulunan eserlerin tescili de mutasarrıflarına bildirilir. Tescil edilen eserlerin tapu siciline de şerhverilir.

Madde - 4 - Asarı Atıkayı ihtiva eden, ve yahut ihtiva ettiği zannolunan arazi ile tescil edilmiş gayri menkullerin teçridi için muhafazası zarurî görülen mülkler ve arazi ile inşaat ve hafriyat esnasında meydana çıkar. Asarı Atika tescil olunur.

Madde - 5 - Tescil kararı bu kanun mucibince Vilayetlerde teşekkül edecek " Asarı Atika Komsiyonlara " tarafından vuku bulacak işar üzerine ve ya doğrudan doğruya Maarif Vekâleti tarafından verilir.

Madde - 6 - Gerek birinci ve gerek ikinci sınıfa giren gayri menkullerin tesciline mensup oldukları daire ve ya mutasarrıfları razı olmazsa tescil kararı kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren 45 gün içinde Şuraya Devlete muracaatla tescil kararına itiraz edebilirler. Şuraya Devletin bu hususta vereceği karar katidir. Muayyen müddet zarfında itiraza uğramayan tescil kararı katiyet kazanır.

Gayrı menkullerin mensup olduğu daire ve ya mutasarrıfları Şurayı Devletın kararı kendilerine tebliğ edildiği tarihe kadar idareleri ve ya tasarrufları altındaki gayrı menkullerin şekli ve hukukî vaziyetinde hiç bir deęişiklik yapamazlar.

Madde-7- Haklarında kati tescil kararı verilmiş olan gayrı menkullerin tamiri, tadbii, ittisalinde başka bina inşası ve ikinci sınıf gayrı menkullerin başkasına satılması Maarif Vekâletinin müsaadesine mütevakıftır.

Madde-8- Tescil edilmiş olan gayrı menkuller Maarif Vekâletinin müsaadesi alınmadan tescil esnasında kullanıldığı yoldan başka bir şey için kullanılamaz.

Madde-9- Tescil edilmiş gayrı menkul Maarif Vekâletinin muvafakati alınmadan menafii umumiye için istimlâk olunamaz.

Madde-10- Tescil edilmiş gayrı menkuller üzerinde Maarif Vekâletinin muvafakati olmaksızın mukavele ile her hangi bir irtifak tesisi batıldır. Gayrı menkule zarar verecek olan kanunî irtifak hakları tescil edilmiş gayrı menkullere tatbik olunamaz.

Madde-11- Bu Kanunun 7 inci, 8 inci, 9 uncu, ve 10 uncu Maddelerinde zikrolunduğu şekilde vuku bulacak müracaatlara Maarif Vekâleti nihayet iki ay içinde cevap verecektir.

Madde-12- Maarif Vekâleti tescil edilmiş olan gayrı menkullerden münasip gördüklerini menafii umumiye namına usulü vechile istimlâk edebilir.

Madde-13- Tescil edilmiş olan gayrı menkulleri her ne suretle olursa olsun tahrip etmek ve üzerine her nevi ilân ve reklam yapıştırmak kazık çakmak, Hayvan bağlamak ve etrafında Asarı Atika Komsiyonunun tayin ettiği saha dahilinde kuyu kazmak, hendek ve ya su yolu açmak memnudur.

Madde-14- Gayrı menkul üzerindeki tescil kaydının kaldırılması mensup olduğu dairenin ve ya sahibinin ve ya Asarı atika Komsiyonunun istemesi ve Maarif Vekâletinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararı ile olur.

Madde-15- Tescilin bundan evelki maddelerde sayılan neticeleri hangi ele geçmiş olursa olsun gayrı menkulü takip eder. Gayrı menkulün satılması halinde ilk mutasarrıfı sonrakine tescil kaydını haber vermeğe mecburdur.

İkinci Fasıl

Tescil edilmiş gayrı menkullerin korunması:

Madde 16

Bu Kanunun neşri tarihinden itibaren her Vilayet merkezinde Valinin Riyaseti altında bir Asarı Atika Komsiyonun teşkil olunacaktır. Bu Komsiyon aşağıdaki zatlardan mürekkep olacaktır.

Reis, Vali, Azalar, Şehremini, ve ya Belediye Reisi, Maarif Emini ve ya Maarif Müdürü ve ya memuru, Müze Müdürü Asarı Atika Müfettişi, Lise ve ya Ortaokul tarih Muallimi Polis Müdürü, Nafia ve belediye mühendisi. Akkarada Maarif Vekâleti tarafından memur edilecek bir zat ve İstanbul'da Darülfünundan seçilmiş bir müderris.

Komsiyonun yazı işleri Vilayet ve ya Maarif Dairesinde reisin münasip göreceği Kâtiplerden birine gördürülür. Kâtip tescil edilmiş olan bütün eserlerin muntazam bir defterini tutmakla da mükelleftir.

Madde 17

Asarı Atika Komsiyonunun vazifeleri şunlardır: Tesciline lüzüm gördüğü bütün eserleri Maarif Vekâletine bildirmek, her nevi tamir, tadil ve inşaat ile istimlaklere lüzüm göstermek, tescil edilmiş olan eserleri muhafaza etmek ve tahripten kurtarmak, kat'i tescil kararlarına tapu sicillerine kaydettirmek.

Madde 18

Asarı Atika Komsiyonu tescil edilmiş olan birinci sınıf gayrı menkul eserlerin tamir ve tadili hakkındaki lüzum kararını keşifnamesi ile birlikte Maarif Vekâletine kararı ve keşifnameyi tasdik ettikten sonra ameliyatın nasıl yapılacağı hakkında mütalaasına bildirir. Ve lüzumunda ayrıca bir plan da gönderir. Maarif Vekâleti ameliyatı nezareti altında bulundurmamak hakkını haizdir.

Madde 19

Birinci sınıf gayrı menkullerin tamir ve ya tadili için tahakkuk edecek bütün masraflar Evkaf bütçesinden tesviye olunur.

Madde 20

Tescil edilmiş olan ikinci sınıf gayrı menkullerin tamir ve ya tadili masrafları mütasarrıflarına aittir. Bu nevi eserlerin tamir ve ya tadili asarı atika komsiyonunun nezareti altında yapılır. Komsiyon lüzumunda tamiratın acele --

yapılmasına karar verilir. Bu kararın Maarif Vekâletince tasdi kinden sonra komsiyon heman ameliyata bağlamasını gayri menkul mutasarrifına bildirir. Mumalleyh tamire muktedir olduğu halde bu baptaki tebliği bir ay içinde yerine geçirmesse tamir işi şehremeneti ve ya belediye tarafından yapılır. Ve masrafı tah sili emval kanunu mucibince gayri menkulün mutasarrifından - tahsil olunur. Gerek acele olan gerek acele olmayan tamirata yapmağa mutasarrifların mâli kudreti yok ise yapılacak masarı fın bir kısmı ve ya tamamı belediye bütçesinden verilir.

Madde 21 Muhafız nezareti altında tutulmasına aşarı Atika - Komsiyonu tarafından karar verilen teşcil edilmiş gayri menkul lere muhafız tayini ve bunların teftişi ve ücretlerinin veril mesi belediyeye aittir.

Üçüncü Fesil

Cezalar

Madde 22 Hakkında tescil kararı verilmiş olan ikinci sınıf - Gayri menkulleri Maarif Vekâletinin muvafakatını almadan tamir ve ya tadil eden ve ya başkasına satanlardan ve ya tescil - edildiği zaman kullanıldığı yoldan başka bir şey için kullanan lardan ve ya bitişğinde başka bina yapanlardan elli liradan üç yüz liraya kadar nakdi ceza alınır.

Madde 23 Tescil edilmiş gayri menkulleri kasten tahrip eden lerden yetmiş beş liradan dört yüz liraya kadar nakdi ceza alınır. ve yaptığı tahriratta ayrıca kendisine tazmin ettiri lir.

Madde 24 Tescil edilmiş gayri menkul üzerine kazık çakan, harvan bağlayan ilân ve reklam yapıştıran Asarı Atika Komsiyonunun tayin ettiği saha dahilinde kuyu kazan, hendek ve ya su yollarından beş liradan yüz liraya kadar nakdi ceza - alınır.

Madde 25 Muhafazasına mevdu gayri menkulün dikkatsizlik ve - ya ihmâl dolayısıyla harap ve rahnedar olmasına sebep olan- muhafızlar sekiz günden üç aya kadar hapsolunur. Ve yüz liraya kadar cezai nakdi ile ve ya bunlardan biri ile cezalandırılır.

Madde 26 İşbu Kanun negri tarihinden muteberdir.

Madde 27 İşbu Kanun icrasına icra vekilleri heyeti memurdur.

۱ - کون تاریخ و کون صفت نقلہ نظرندہ محافظہ سیم منفعی ایجابندہ اولادہ غیر منقولہ ، معارف و کالتی طرفہ سے تجلہ تابع طوتولاجہ .

۲ - تجلہ تابع طوتولاجہ اثر لک ایلی صفہ . برکسی ، اصولی تصرفی آئندہ بولونیا یا نہ جامع ، مدہ
ما نہ ، قورہ ، حشر ، سبیل کی غیر منقولہ اثر لک .
ایلیسی ، اصولی شرکت و یا جمعیتک تصرفی آئندہ اولادہ و تاریخی و معاری نقلہ نظرندہ اہمیت
و یا دہلی بریاتی اعتبار سے بھی بولونیا نہ غیر منقولہ اثر لک .

۳ - کھالی صنف کورہ غیر منقولہ اثر لک ، معارف و کالتی تجلہ سبیل ایلی و کیفیت کسی غرنہ اللہ اعدا نہ اولادہ .
تجلہ تابع اولادہ کسی بردارہ و یا بلکہ ، طرفندہ اسفال ایلیسہ اولادہ غیر منقولہ اثر لک سبیل
کیفیتی عامہ اولادہ مقابلہ تبلیغ اولادہ کی اصولی شرکت و یا جمعیتک تصرفی آئندہ بولونیا نہ
اثر لک تجلی دہ متصرفیہ بلدیہ .

۴ - آثار عقیقہ ایلی اہوا ایلیہ و یا فور اہوا ایلیی ظہر اولونانہ اراضی ایلیہ تجلی ایلیہ غیر منقولہ تجریدی
اجزیہ محافظہ ضروری کورولہ ملطہ و اراضی ایلیہ انساآت و ہفیان انساآت میدانہ عقیقانہ آثار عقیقہ
تجلہ اولادہ .

۵ - تجلی قراری بوقانونہ موصیجہ و لایندہ تعلق ایلیہ ملک (آثار عقیقہ قومیونہ) طرفندہ وقوع بولہ
اسفار اوزرینہ و یا دوغریہ دوغریہ معارف و کالتی طرفندہ و بریلر .

۶ - کرب بنی و کرب ایلچی صنف کیره نه غیر منقوللرک تجیل منسوب اولدقلری وارلره و یا منقوللری راضی اوللرک
تجیل قراری کندیلرینه تبلیغ ایلدیکی تاریخده اعماراً ۵۰ کوبه ایکنده سواری دولتته مراجعتله تجیل
قرارینه اعتراض ایلدیلر . سواری دولتته بده موصوده ویره هله قرار قطعیدر . معینه مد نظر
اعتراضه اوغرامایانه تجیل قراری قطعیه قازانیر .

۷ - هقلنده قطعی تجیل قراری ویرلمه اولانه غیر منقوللرک تعیری (تبدیل) ، اصالنده بقم یا اناسی و
ایلچی صنف، غیر منقوللرک بقم صانیکی معارف دکالتک ماعده نه متوقفدر .

۸ - تجیل ایسه اولانه غیر منقوللرک معارف دکالتک ماعده سی اکتفه ایلدیکی صولاً ۲ کورد
ایکنده قوللانین یولده بقم برسی احوه قوللانیده مار .

ده یو، انار، غار یزدنه و ساره ای موصوایده ایلدیکی هله کی

۹ - تجیل ایسه غیر منقول (معارف دکالتک موافقی انماره منائی عمومی احوه اتملاک اولر انامار .

۱۰ - تجیل ایسه غیر منقوللر اوزرنک معارف دکالتک موافقی اولدیکی اولدیکی معارف ایله هر هله
براز تفاوته تاسیسی بالمدر . غیر منقولله ضد ویره هله اولانه قانونی ارتقاه هقلدی تجیل ایسه غیر منقوللر
لیصوه اولر انامار .

۱۱ - برقانونه ۷ نجی ، ۸ نجی ، ۹ نجی ، ۱۰ نجی ماده لرک ذکر اولدیکی سطوه و قوللر هله مراجعتله معارف
دکالتی نزایت ایله آی ایلدیکی جواب ویره هقلدر .

۱۰ - معارف دکالتی تجیل ایله اولاده غیر منقوللرک مناسب کور دکلیز منافع عمومی نافع اصولی دویله استخوان ایله بیلیر . و منافع زمین ایله منافع دولت

۱۲ تجیل ایله اولاده غیر منقوللری ، هر صورتله اولور ایله اولسوه تجریه ایلیت داورینده هر نوع اعلامه دره قلام بایبیرمه ، قاریه ها قومه ، حیوانه باغلامه ، و اهرافنده آثار عتیقه قومیونک تعینه ایله ایلیتی سامه راهنده قوی قارمه ، کندک و یا صوبولو آخیره منوعه د .
دره اراضی و باطوعه و مال باقی

۱۴ غیر منقول اوزرینکی تجیل قیدیک قالدیرلسی ، منسبه اولدیرلیز دیره تک و یا صاحبک و یا آثار عتیقه قومیونک ایتمه مس و معارف دکالتیک تعینه اوزرینده اجرا دکلیلری کلی قرائی ایله اولور .

۱۵ تجیلک بوندله اولکی ماده کورده حاصله نده تجیلکری کانتکاله کجسه اولور ایله اولسوه غیر منقولو تعینه ایله غیر منقولک صاحبکری هانک ایلیک متصرفی صولرکله تجیل قیدینی هر دیرمه مجبور د .

ایلیتی نقل
تجیل ایله غیر منقوللرک قردوی

۱۶ بر قانونک نثری تاریخنده اعتباراً هر ولایت مرکزینک والیک ریاستی آلتده بر آثار عتیقه قومیونکی تجیل اولور اولور قیده بر قومیونک آسائیده کی ذاکتورده مرکب ارا حقه .

ریسی : والی

اعضالری : سکر ایلی و یا بلدی ریسی ، معارف ایلی و یا معارف قومیونک و یا معارف قومیونک ، موزه قیدی ، آثار عتیقه مفتی ، لیه و یا اورته مکتبه تاریخ معلومی ، پولیس قیدی ، نافع ولدی مهندس ، ایله دده معارف

مادده آیات انجمنه و ذات

دکالتی طرفنده مأمور ایله هیک بر ذات و آسائیلده در الضمنه جمله بر ذرات قومیونک یازی ایلیری ، ولایت و معارف ایله دیره رئیسک مناسب کورده هیک کاتیلورده برینه کور دیرلیز .

کاتب تجیل ایله اولاده بر قومه اثرلرک تنظیم بر ذکرتینی طومقله ده مکلفی .

دولو و طیفیه قضای معارف
ریوزده اولی نسلده و بره حاکم
تخصیص قلمی بیدر کورده سنه
تجیل اولور

اولون نسلده مودوع کور بلاییم یازی وقیده
ایلدننده مودوع

قومیونک عیسه دکالتی متصرفی
طومقله تقسیمه تا اوزرینده

مشور و فقیر ایجنڈہ کی

۴۱ - محافظ نظامی آئندہ طرز سے آنا، عیسے قومیتوں طرف سے قرار دیرلیہ تخیل ایسے غیر منقولہ
محافظ یعنی و بولنگ ~~تخلی~~ اور تزلزل دیرلیہ بلدیہ، عائد در . محافظہ موزہ موجود اولانہ
مستردہ موزہ موزہ اولایانہ مستردہ ده ~~(MAMAM)~~ - معارف دیرلیہ وقصہ کردہ ده
معارف موزہ موزہ اور در . ہی فصل . جزائر .

۴۲ - قصہ تخیل قرار دیرلیہ اولانہ ایلی صف غیر منقولہ معارف و فائسک موافقی المادہ تعمیر ایسے دیالید
ایسے دیالید سے صانانوں و تاجیل ایلیس زمانہ قولانیس یولده بقم برسی ایسے قولانیس
دیالید کی بقم بنا ماناندرہ الی لراده اور یوز لیرایه قارار نقدی جزا آلیس .

۴۳ - تخیل ایسے غیر منقولہ قصداً تخریب ایلیوں سیمہ لراده در یوز لیرایه قارار نقدی جزا آلیس .
دیالید تخریب آری کدینہ نصیہ ایلیس .

۴۴ - تخیل ایسے غیر منقولہ اور رینہ قازیمہ حاقانہ ، میوانہ باغلائے ، اعلاہ درہ قلام یایید لراہ ، آنا
قومیتک نصیہ ایلیس صام راکنده قوم قازیم ، کھنک ویا صو یوز آماندرہ سیمہ لراده
یوز لیرایه قارار نقدی جزا آلیس . ~~صنہ صی و یغود یوز جزا یایید لراہ~~

۴۵ - محافظہ موزہ غیر منقولہ وقتزلک ویا الکی دو لیرایه خوات ورغندار اولانہ سب اولانہ
محافظ موزہ مکز کونده اوج آبه قارار صی اولونور ، و یوز لیرایه قارار جزا نقدی ایلیس
ویا برندرہ برسی ایسے جزا لیریلر .

۴۶ - ایسے قانونہ نری قازیمہ مسترد .

۴۷ - ایسے قانونہ اجلاس ، اجا و لیلدھی مامور در .

Dairesi

Umumî

Hususî

Hulâsa :

عزوة اولونور

بسم الله الرحمن الرحيم
بیتوں میں جو عزمہ ملک سے آثار معاریہ دن اولونور العزمہ صلوات
بیتوں میں جو عزمہ ملک سے آثار معاریہ دن اولونور العزمہ صلوات
بیتوں میں جو عزمہ ملک سے آثار معاریہ دن اولونور العزمہ صلوات
بیتوں میں جو عزمہ ملک سے آثار معاریہ دن اولونور العزمہ صلوات
بیتوں میں جو عزمہ ملک سے آثار معاریہ دن اولونور العزمہ صلوات
بیتوں میں جو عزمہ ملک سے آثار معاریہ دن اولونور العزمہ صلوات
بیتوں میں جو عزمہ ملک سے آثار معاریہ دن اولونور العزمہ صلوات
بیتوں میں جو عزمہ ملک سے آثار معاریہ دن اولونور العزمہ صلوات
بیتوں میں جو عزمہ ملک سے آثار معاریہ دن اولونور العزمہ صلوات
بیتوں میں جو عزمہ ملک سے آثار معاریہ دن اولونور العزمہ صلوات

Dairesi
Umumi
Hususi

SURETTİR
(copie)

Hulâsa:

Projet de loi sur le classement et la protection des
Monuments historiques.

Stamboul le 3 Mars 1929

En réponse aux lettres du 12 Janvier 1929 et 28 Février 1929

Monsieur le Ministre

Le projet de loi dont vous avez bien voulu m'adresser le texte en me demandant mon avis, me paraît, dans son ensemble parfaitement adapté à son objet. Il me semble que dans les différents articles du Chapitre III, (Ceza) on a peine tous les cas où il pourrait être porté attent aux édifices et que les sanctions prévus sont suffisamment énergique. Sur le Chapitre II j'ai n'ai que deux observations de détail à présenter:

1° Madde 23- Même lorsque le propriétaire d'un édifice classé comme Monuments historique *est un* aisé, il est souvent difficile d'exiger de lui des réparations. En France, l'Etat, dans des cas semblables, **accepte de contribuer** à la dépense sous forme d'une subvention exceptionnelle. Il nous appartiendra de juger si on ne pourra introduire dans la loi un clause analogue. Je crois d'ailleurs qu'en Turquie le cas envisagé se présente fort rarement.

2° le choix des surveillants prévus au paragraphe 24 doit être entouré de certaines garanties. J'ai constaté que dans une ville de quelque importance, très rares étaient les habitants connaissant les monuments. Peut-être conviendrait-il de confié ce poste de confiance surveillance à un fonctionnaire subalterne qui recevrait, outre ses appointements réguliers, une indemnité supplémentaire. Comme la "Commission ( ) des Monuments historiques" ne se recevra pas fréquemment, il sera bien que ledit surveillant soit astreint à remplir une ou deux fois par an (par ex au printemps et l'Automne) un état dressé une fois pour toutes où serait signalé très succinctement pour chacun des monuments à lui confiés les dégats qui ont pu survenir et les dangers qui les menacent. Il serait spécifié que la surveillance sur les possessions des clés de tous les monuments qui sont propriété d'état et que pour les autres, l'accès ne pourra lui en être refusé en aucun cas.

Chapitre Ier.

C'est sur ce chapitre que j'aurais à présenter quelques observations

(Hangi daire evrakına cevap teşkil ettiginin tasrihi rica olunur.)

Dairesi

Umumi

Hususi

Hulâsa:

qui touche au fond même de la question .

Tout d'abord , je signalerai l'article additionnel No. 35 qui se rapporte, et fait , à l'article 4 jusqu'il défini la " Commission des antiquités " Je ne crois pas qu'il y ait intérêt à fusionner la Commission des monuments historique avec la Commission des Musées et fouille, le rôle de l'une étant tout différent du rôle de l'autre. Mais, comme certains spécialités seront appelés à faire partie et de l'une et de l'autre , on pourrait comprendre l'ensemble de deux commissions sous le nom des Commission des Antiquités Nationales et on le diviserait à deux classes:

a) Musées et fouilles.

b) Monuments historique (turcs).

De cette façon on pourrait placer à la tête de la Commission un seul président d'un secrétaire et d'un archiviste . Ce même président serait à la tête de chacune des deux classes qui se réuniraient séparément jusque l'objet de leur consultation serait tout à fait différent.

Dans chaque vilayet on a prévu, (Art.19) une commission sous la présidence de vali. On peut lui laisser le nom de Commission des Antiquités. Peut-être pourrait-on spécifié qu'elle se reunira une fois par an les séances ordinaires . Dans ce cas d'événements survenant les cours d'année, le vali pourrait toujours convoquer les membres de la commission les séances extraordinaire.

Le même pour la commission centrale ayant son siège au Ministère de l'Instruction Publique : peut-être conviendrait-il de fixer à l'avance la date de sa convocation annuelle.

Si j'ai bien compris l'esprit de la loi : les commissions de Vilayet et le commission central auraient parmi leurs attributions le classement des Monuments-historiques. Dans ce cas , sur quelles pièces les membres de ces commissions seront-ils appelés à se promener?

Le danger de telles reunions où les spécialistes ne sont pas représentés ou ne le sont que par une minorité sans influence, c'est qu'on prenne parfois des décisions illogiques, aussi bien un sens que dans un autre.

Un administrateur économe a parfois tendance à considerer tel monument comme une "veillerie" sans intérêt, onereuse pour son butget.

Par contre, tel autre attacher une importance exagérée à des vestiges sans valeur. La difficulté est parfois assez grande de savoir où il faut s'arrêter. C'est pourquoi, pour le classement tout au moins, il serait bon de fournir aux commissions un rapport succinct fixant les limites entre lesquelles ils seraient appelés à se pronomer. Autrement je crains qu'on ne classe tous les monuments.

(Hangi daire evrakına cevap teşkil ettiğinin tasrihi rica olunur.)

Dairesi

Umumi

Hususi

Hulâsa:

Et comme le budget de l'Etat ne suffirait pas à les entretenir ~~ta~~
tas et bas états on serait amené à des déclassement, ce qui se-
rait d'un effet déplorable et menacerait l'autorité de la loi
pour l'avenir. En effet en classant ces monuments, l'Etat contract
envers lui une sorte d'obligation matérielle et morale.

Indépendamment des fonctionnaires mentionnés à l'art. 19 et qui
doivent constituer les commissions certains particuliers qui sont
connus comme d'intéressant à des questions d'histoire ou d'arts.

Dans chaque ville, il y a des personnes âgées qui ayant des loisirs
ont étudié les monuments, les inscriptions, certains textes on
fait d'histoire locale. Leur rôle au sein d'une commission serait
des plus bienfaisantes.

Un mot pour terminer sur la liste des monuments *que vous m'avez*
Je ~~en~~ ^{ne} peut vérifié ses indications pour certaines petites localités
tés que je ne connais pas. Bien d'autres, que je connais, j'ai pu
constater un abus dans le classement pour le d'édifi-
ces qui sont vraiment sans valeur historique ou artistique. Enfin
je signale quelques gors : TARSUS, MUT, SELEFKKE, KARS, ANI
pour ne citer que les plus importantes des villes ne fi-
~~garant~~ gurent, pas.

Cette énumération est d'ailleurs faite sous ordre. Elle n'est
ni topographique, ni historique, ni alphabétique. A mon sens, il *faud*

1°. Etablir la liste des vilayet par ordres alphabétique

2°. Dans chaque vilayet, énumérer les localités qui possèdent des
monuments par ordre alphabétique.

3 Dans chaque localité les monuments.

Si vous le voyez utile, je pourrais établir la liste pour les lo-
calités suivantes: Kutahya, Ak Shehir, Konia, Karaman, Nigde, Cesarie,
Sivas, Tokat, Amasia, Niksar, Aregli, Adana, Tarsus, Mut.

Note spéciale pour Konia

La loi envisage la reprise pour le Ministère de l'Instruction publique de certains locaux occupés par d'autres départements: or, le Ministre de la guerre accepte à Konia un certain nombre d'édifices qui comptent parmi les plus importants de la Turquie. Ce sont également les plus mal conservés et l'occupation militaire actuelle et loin d'améliorer leur état.

D'autre part, et sans qu'on en comprenne bien les raisons, certains édifices, qui referment des portes et des fenêtres sont absolument fermés à tout visiteur, même à ceux qui comme moi étaient chargés d'une mission officielle.

Indépendamment de la labotation et du vote de la présente loi des échanges et vue interministériels doivent régler le sort des monuments de Konia et ceci dans le plus bref délai. Aussitôt libérés, ces monuments devront faire l'objet d'une visite et d'un examen minutieux si l'on veut sauver ce qu'il en reste.

1596

Maarif vekâleti celilesine

Tarihî ve millî asar ve mebanii mimariyenin
nin ihmâl ve lakaydî yüzünden mahv olmalarına meydan ka
kalmamak üzere Vekâleti celilelerince ihzar olunup bazı
mevadı hakkındaki mütalaanın arz ve ilâvesi zımnında
tevdî buyurulan tarihî abidelerin tescil ve muhafazası
hakkındaki kanun projesinin icap eden yerlerine bazı
fıkra ve maddeler ilâve olunmuş ve ilâve edilen maddel
ler kırmızı yazı ile derç edilerek merbuten arzı takdim
edilmiştir . Kabiliyeti tatbikiyesingüç olmayacağına ka
ni bulunduğum bu kanunun, abidatı hüsnü muhafaza ve ta-
mir hususunda çok muvaffakiyetler gösteren memleketlerde
deh biri olan italyan mevzuatında Avrupa'da bulunan
Vekâletimiz mensuplarından bir zat tarafından tetkikile
bazı mevadının takviye ve tarsını mülâhaza edilmekte
isede icrayı icabı reyî devletlerine mütevakkıftirefen-
dim .

Müfettiş

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIZM0301301